

Keski-Suomen Aikajana I/2022

Katsaus Keski-Suomen elinkeinoelämän kehitykseen

Yhteenveto syyskuun 2021 loppuun ulottuvista tiedoista

- Keski-Suomen yritysten yhteenlaskettu liikevaihto jatkoi kasvuaan vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä. Kasvun hienoinen tasaantuminen kertonee kuitenkin siitä, että nopeimman kasvun vaihe on ohitettu.
- Päätoimialoista kaupan ala kasvoi vuoden takaisesta 6,1 % ja kahden vuoden takaisesta 10,8 %. Koronan runtelema yksityinen palvelusektori on päässyt hyvään kasvuun, ja liikevaihto ylittää jo pandemiaa edeltäneen tason. Vilkas kotimaan matkailukesä paikkasi myös majoitus- ja ravitsemisalalan vaurioita, mutta kahden vuoden takaisesta liikevaihdosta puuttuu edelleen 9,8 % eikä omikron-aalto helpota tilannetta.
- Rakentamisen alan liikevaihto kasvoi vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä 5,4 % edellisvuodesta ja 4,1 % kahden vuoden takaisesta. Teollisuusrakentaminen on edelleen vilkasta, mutta sairaala Novan ja Kirri-Tikkakosken kaltaisia isoja hankkeita ei tällä hetkellä ole vireillä.
- Keski-Suomessa teollisuuden liikevaihdon pudotus oli koko maata rajumpi. Hiipuminen alkoi jo ennen pandemiaa ja kiihtyi entisestään koronan ja Kaipolan tehtaan tuotannon lakkauttamisen vauhdittamana. Toipuminen etenee hiljalleen, mutta on jäänyt jälkeen koko maan teollisuuden kasvusta. Vaimea kehitys näkyy myös viennissä, sillä Keski-Suomen yritysten vientiliikevaihto oli 13,7 % kahden vuoden takaisesta alhaisempi.
- Vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä Keski-Suomen yritysten henkilöstömäärä oli kahden vuoden takaisella tasolla ja ylitti 5 %:lla edellisvuoden tason. Vahvinta henkilöstömäärän kasvu on ollut kaupan alalla ja palveluissa. Yritykset raportoivat laajasti osaavan työvoiman puutteesta.
- Seuduittain tarkasteltuna edellisvuoden koronantokahduksesta ripeimmin yritysten liikevaihto oli kasvanut Äänekoskella, 20,9 % ja Keuruulla, 17,0 %. Kahden vuoden takaiseen verrattuna eniten kasvua kirjasi Saarijärvi-Viitasaaren seutu, 23,1 %. Vastaavasti henkilöstömäärällä mitaten vuoden takaisesta on noustu parhaiten Jyväskylän (5,8 %) ja Keuruun (5,5 %) seuduilla. Jämsässä Kaipolan tehtaan heijastukset työttömyyteen eivät toteutuneet pelätyn kaltaisena. Kaipolan osaajille on löytynyt työtä myös seudun ulkopuolelta. Jämsän yritysten yhteenlaskettu liikevaihto oli jäljessä kahden vuoden takaisesta 31,2 %, kun taas yritysten henkilöstömäärä oli 7,2 % alhaisempi.

KESKI-SUOMEN LIITTO

KESKI-SUOMEN
KAUPPAKAMARI

JYVÄSKYLÄ

ÄÄNEKOSKI

 KEULINK

 Saarijärvi

 Witas Oy

Karstulanseutu.
Kehittämisyritys

JÄMSÄ

Yritysten liikevaihdon, viennin ja henkilöstömäärän kehitys 2015-2021/Q3

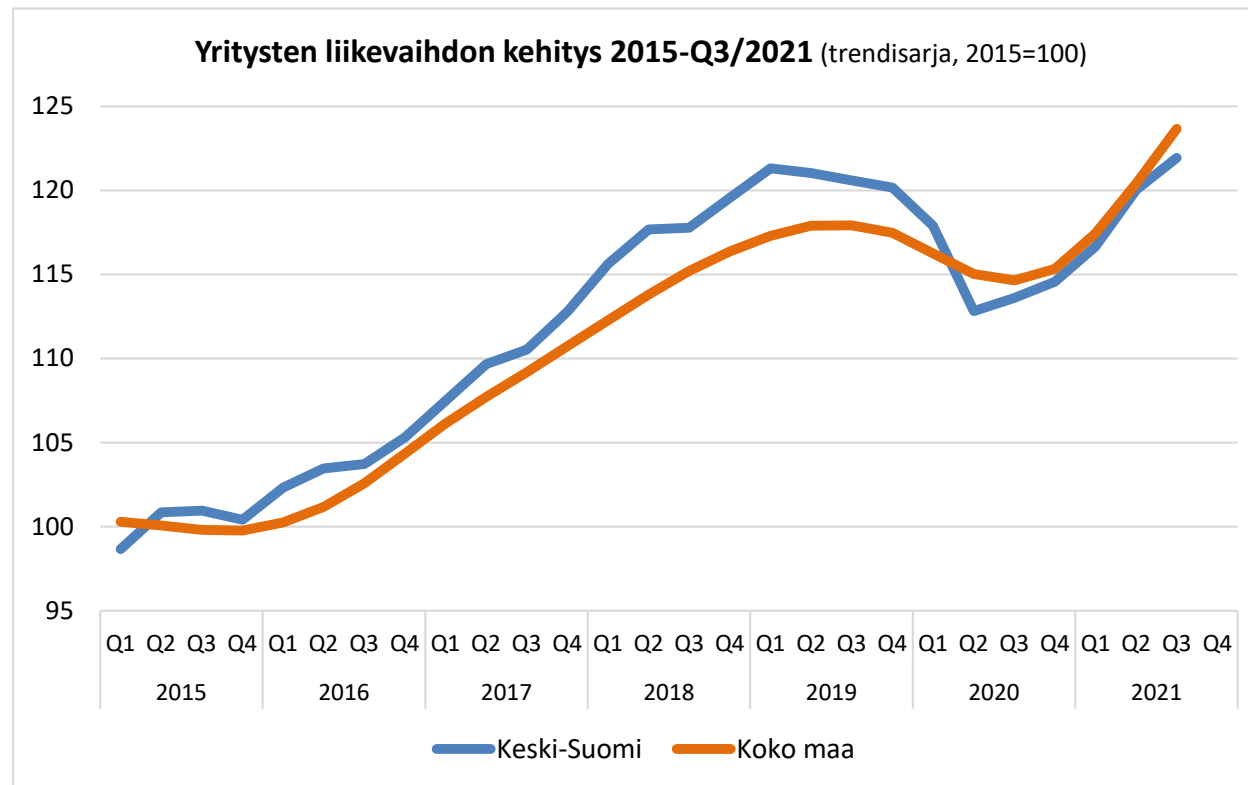
Kuvioissa esiintyvä trendisarja kuvaa kehityksen suuntaa pidemmällä aikavälillä. Trendisarja on puhdistettu kausivaihtelusta ja satunnaisesta vaihtelusta. Trendin loppupään tulkinnassa on hyvä noudattaa harkintaa, sillä esim. koronakriisin kaltaisten äkillisten suhdannekäänteiden aiheuttamien muutosten tulkinta voi muuttua kuukausien kuluessa.

Keski-Suomen Aikajana I/2022: Yritysten liikevaihto

Keski-Suomen yritysten yhteenlaskettu liikevaihto jatkoi kasvuaan vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä. Liikevaihto ylittää selvästi edellisvuoden tason ja niukasti kahden vuoden takaisen. Tuoreimmat tiedot viittaavat liikevaihdon kasvun tasaantuneen edellisestä neljänneksestä ja jääneen hieman jälkeen koko maan kehityksestä.

Muutos vuoden 2020 ja 2019 vastaavaan neljännekseen

Vertailu-ajankohta	Keski-Suomi	Koko maa
2020/Q3	7,6 %	12,0 %
2019/Q3	1,3 %	6,4 %

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

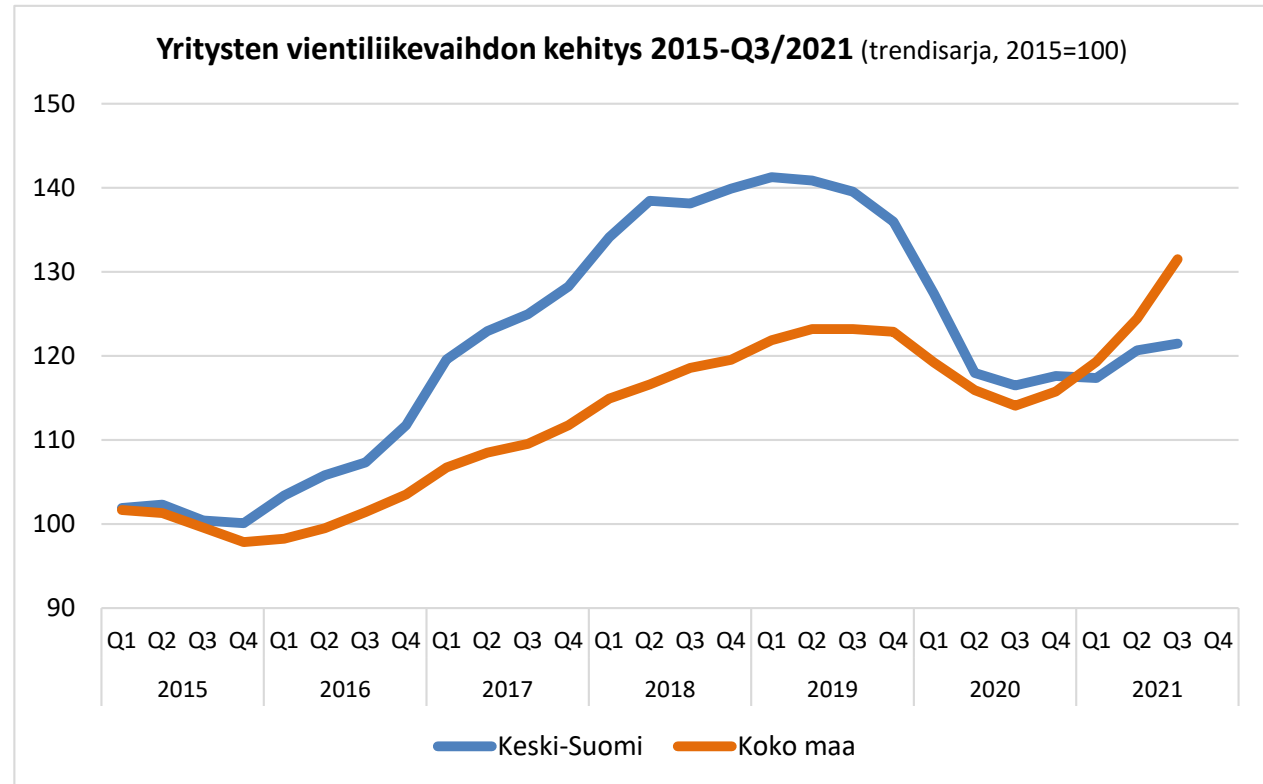
Keski-Suomen Aikajana I/2022: Yritysten vienti

Keski-Suomen yritysten yhteenlasketun vientiliiketoiminnan kasvu on ollut maltillista verrattuna koko maan ripeään kasvuun. Vienti on 14 % jäljessä vuoden 2019 tasosta. Tuotannon päätyminen UPM:n Jämsän Kaipolan paperitehtaalla heijastuu voimakkaasti maakunnan vientiliiketoimintaan.

Maailmanlaajuiset häiriöt toimitusketjuissa ja komponenttien saatavuudessa vaikeuttavat vientikehitystä väliaikaisesti ja heijastuvat myös Keski-Suomeen.

Muutos vuoden 2020 ja 2019 vastaavaan neljännekseen

Vertailu-ajankohta	Keski-Suomi	Koko maa
2020/Q3	6,6 %	20,2 %
2019/Q3	-13,7 %	7,6 %

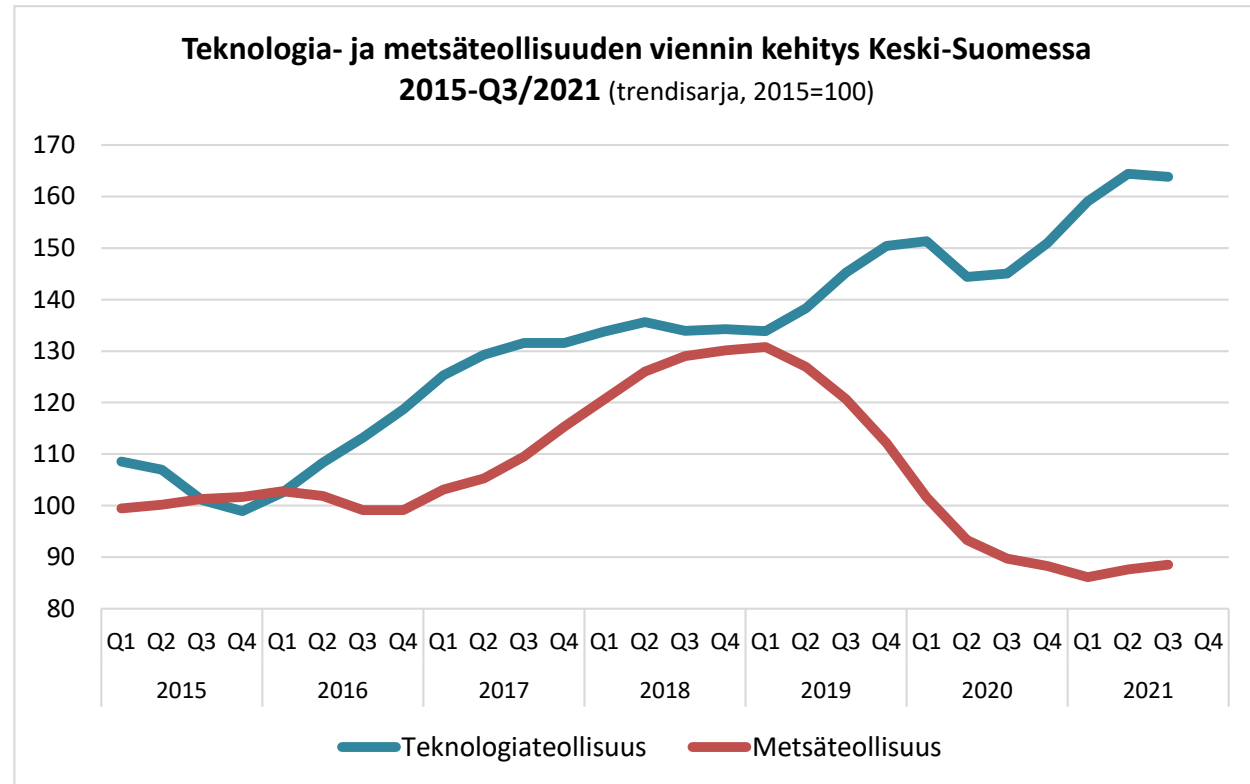
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana I/2022: Teknologia- ja metsäteollisuuden vienti

Keski-Suomen viennin kasvun veturina on viime ajat ollut teknologiateollisuus. Metsäteollisuudessa nähtiin positiivista kehitystä vuoden 2021 aikana, mutta Kaipolan tehtaan menetyksen aiheuttama lovi maakunnan vientiliikvaihtoon on iso. Kahden vuoden takaiseen verrattuna metsäteollisuuden vientiliikvaihdosta puuttui neljännes.

Muutos vuoden 2020 ja 2019 vastaavaan neljännekseen

Vertailu-ajankohta	Teknologia-teollisuus	Metsäteollisuus
2020/Q3	16,6 %	0,0 %
2019/Q3	4,2 %	-25,0 %

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

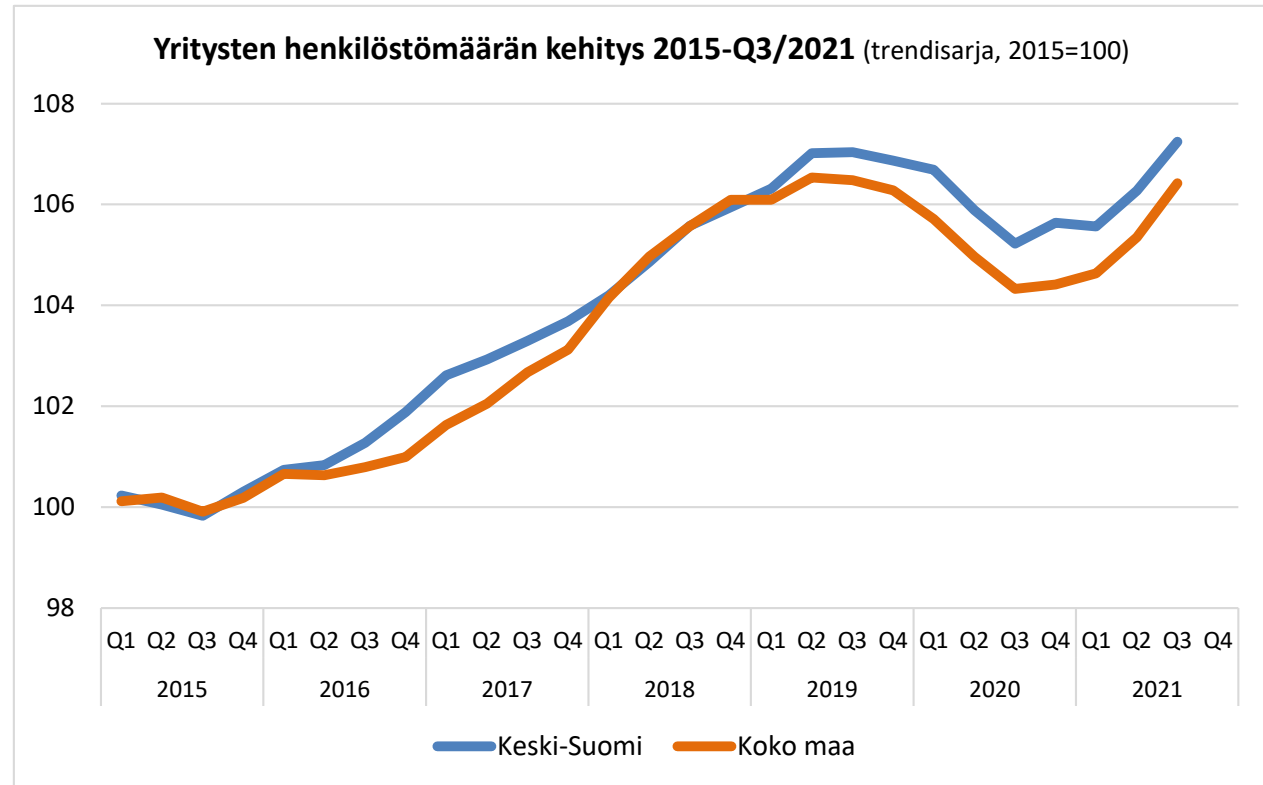
Keski-Suomen Aikajana I/2022: Yritysten henkilöstömäärä

Työllisyys on kohentunut vauhdilla. Yritykset raportoivat laajasti osaavan työvoiman puutteesta. Vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä Keski-Suomen yritysten henkilöstömäärä oli kahden vuoden takaisella – koronaa edeltävällä – tasolla ja ylitti 5 %:lla edellisvuoden tason.

Keski-Suomessa yritysten henkilöstömäärä on kehittynyt tasatahtiin koko maan kanssa.

Muutos vuoden 2020 ja 2019 vastaavaan neljännekseen

Vertailu- ajankohta	Keski-Suomi	Koko maa
2020/Q3	5,0 %	5,6 %
2019/Q3	0,6 %	0,4 %

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Päätoimialojen liikevaihdon kehitys 2015-2021/Q3

Kuvioissa esiintyvä trendisarja kuvaa kehityksen suuntaa pidemmällä aikavälillä. Trendisarja on puhdistettu kausivaihtelusta ja satunnaisesta vaihtelusta. Trendin loppupään tulkinnassa on hyvä noudattaa harkintaa, sillä esim. koronakriisin kaltaisten äkillisten suhdannekäänteiden aiheuttamien muutosten tulkinta voi muuttua kuukausien kuluessa.

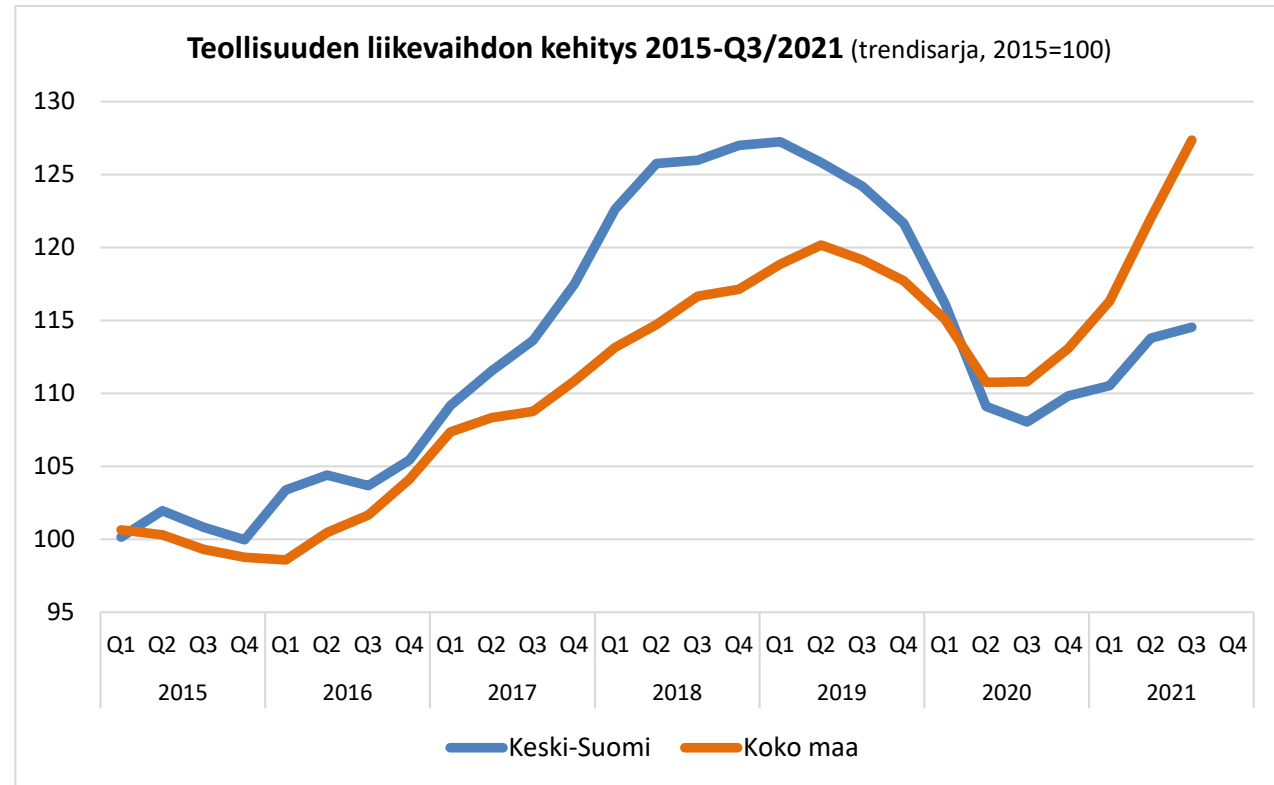
Keski-Suomen Aikajana I/2022: Teollisuuden liikevaihto

Keski-Suomessa teollisuuden liikevaihdon vuosien 2019-2020 pudotus oli koko maata rajumpi. Hiipuminen alkoi jo ennen pandemiaa ja kiihtyi entisestään koronan ja Kaipolan tehtaan tuotannon loppumisen vauhdittamana. Teollisuuden liikevaihdon kehitys oli vuonna 2021 kasvusuunnassa, mutta jäi jälkeen koko maan teollisuuden kasvusta.

Teollisuudessa maailmantalouden suotuisa kehitys, yritysten tilauskannat ja investoinnit tukevat nousujohteista kehitystä. Toisaalta raaka-aineiden ja komponenttien saatavuus, hintojen nousu sekä logistiset vaikeudet ja osaajapula voivat viedä parasta terää kasvulta.

Muutos vuoden 2020 ja 2019 vastaavaan neljännekseen

Vertailu- ajankohta	Keski-Suomi	Koko maa
2020/Q3	7,7 %	16,1 %
2019/Q3	-8,0 %	7,2 %

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

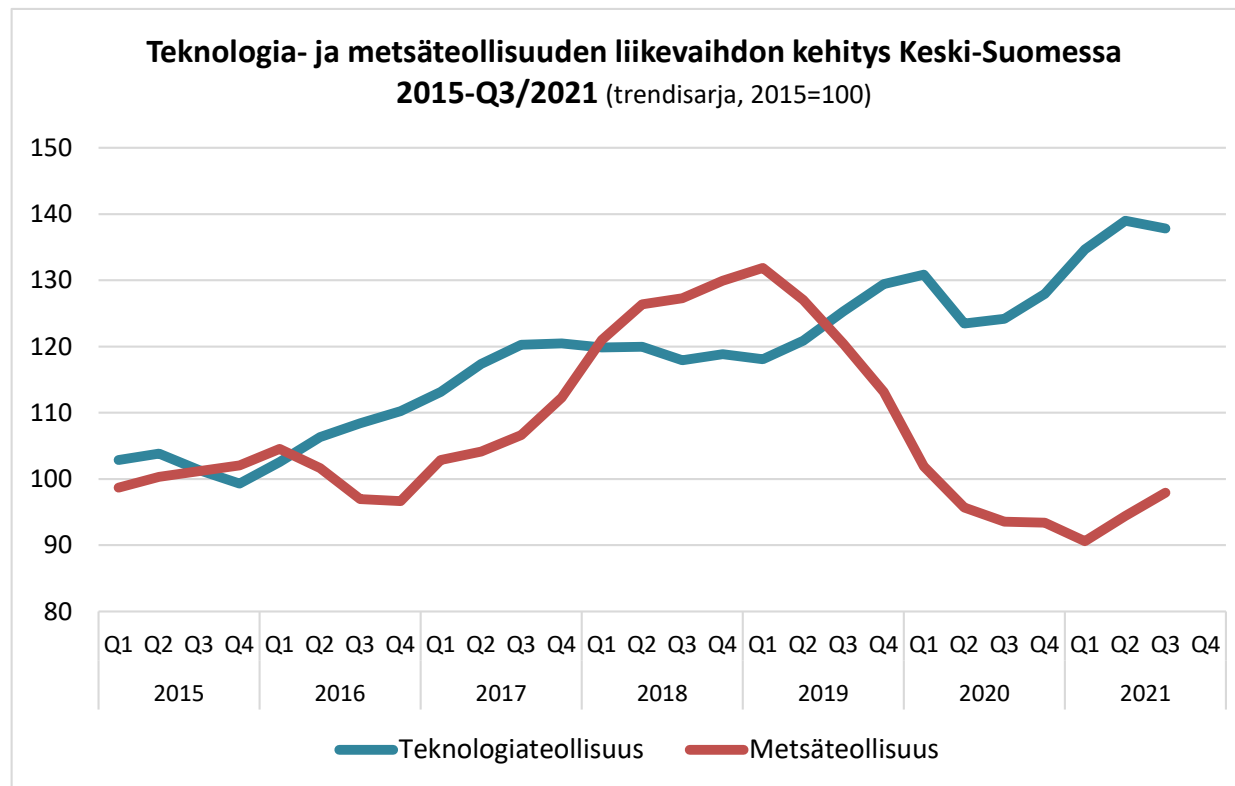
Keski-Suomen Aikajana I/2022: Teknologia- ja metsäteollisuuden liikevaihto

Koronapandemian vaikutus teknologiateollisuuteen jäi melko pieneksi ja alan liikevaihto Keski-Suomessa ylittää selvästi kahden vuoden takaisen tason. Kasvu on ollut vahvaa, vaikka vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä liikevaihto notkahti hieman.

Metsäteollisuuden vahvistunut kehitys mm. Äänekoskella peittyi osin Kaipolan tehtaan lakkauttamisen aiheuttamiin vaikutuksiin. Maakunnan metsäteollisuuden liikevaihto oli lähes viidenneksen alhaisemmalla tasolla kahden vuoden takaiseen verrattuna.

Muutos vuoden 2020 ja 2019 vastaavaan neljännekseen

Vertailu- ajankohta	Teknologia- teollisuus	Metsä- teollisuus
2020/Q3	13,9 %	5,3 %
2019/Q3	7,1 %	-18,0 %

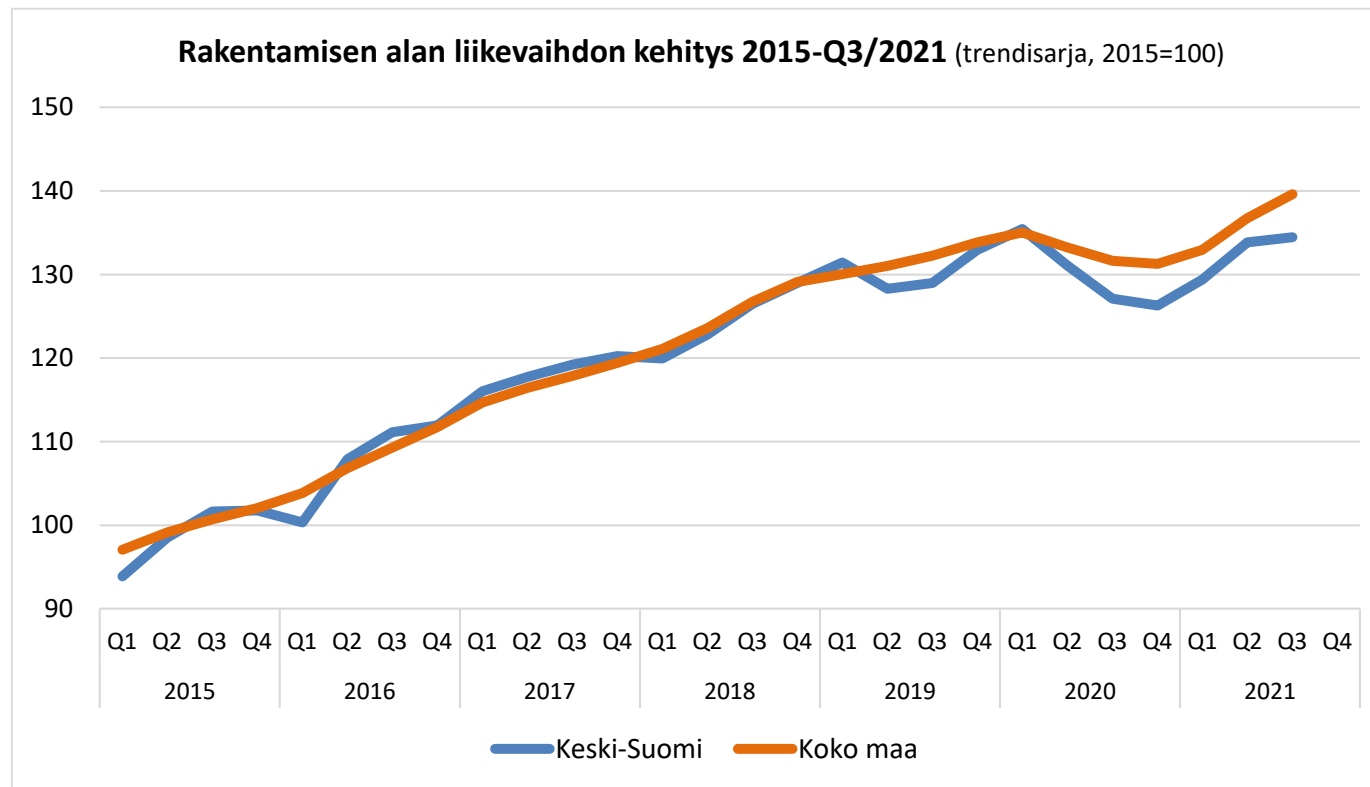
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana I/2022: Rakentamisen alan liikevaihto

Rakentamisen alan liikevaihto kasvoi ripeästi alkuvuonna 2021 kasvun tasoittuessa kolmannella neljänneksellä. Edelleen mm. teollisuusrakentamisen investointeja on ympäri maakuntaa ja asuntorakentamista Jyväskylään painottuen. Kustannusten nousu sekä materiaalien ja henkilöstön saatavuuden vaikeudet tuovat haasteensa kasvulle.

Muutos vuoden 2020 ja 2019 vastaavaan neljännekseen

Vertailu- ajankohta	Keski-Suomi	Koko maa
2020/Q3	5,4 %	7,1 %
2019/Q3	4,1 %	6,4 %

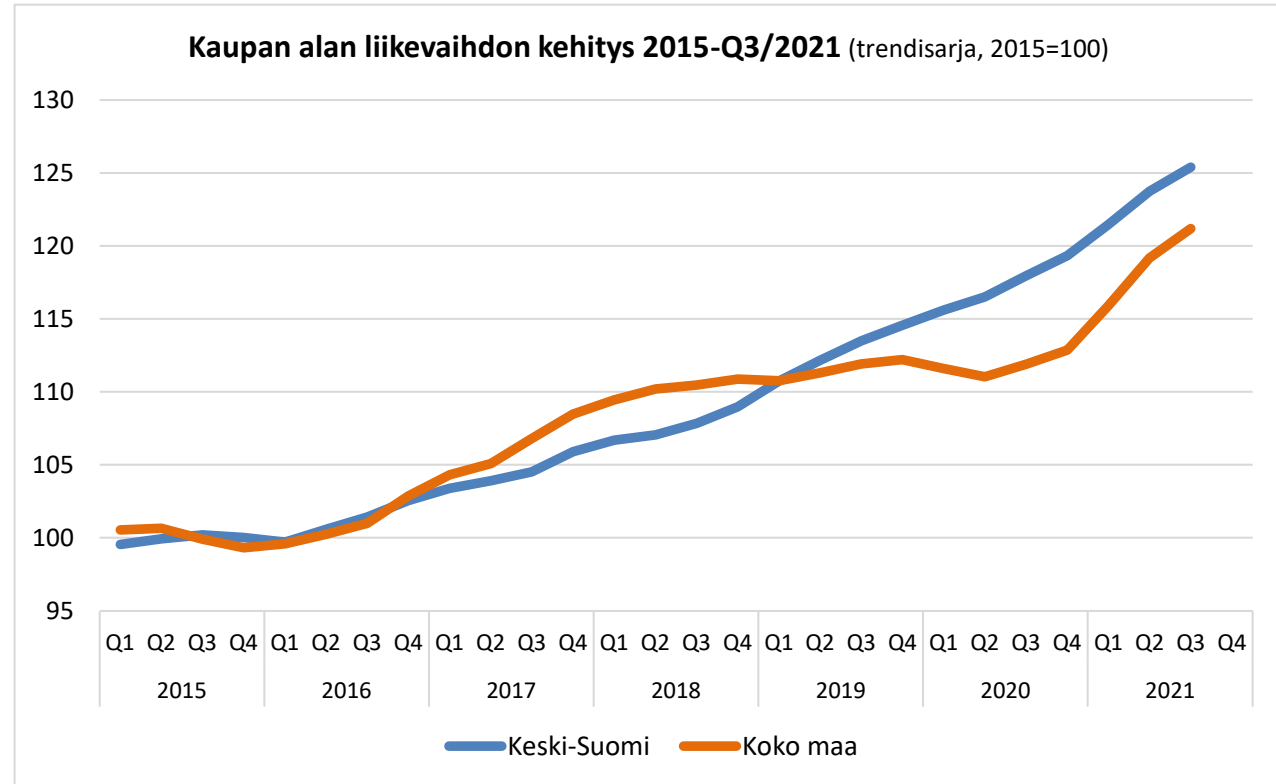
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana I/2022: Tukku- ja vähittäiskaupan liikevaihto

Tukku- ja vähittäiskaupan kokonaisliikevaihto ei koronasta juuri notkahtanut ja kasvu on jatkunut vahvana. Kahden vuoden takainen liikevaihdon taso ylittyy jo 11 %:lla. Keski-Suomessa kaupan ala on pärjännyt koko maatakin paremmin. Kasvun odotetaan kuitenkin maltillistuvan.

Muutos vuoden 2020 ja 2019 vastaavaan neljännekseen

Vertailu-ajankohta	Keski-Suomi	Koko maa
2020/Q3	6,1 %	8,2 %
2019/Q3	10,8 %	8,7 %

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

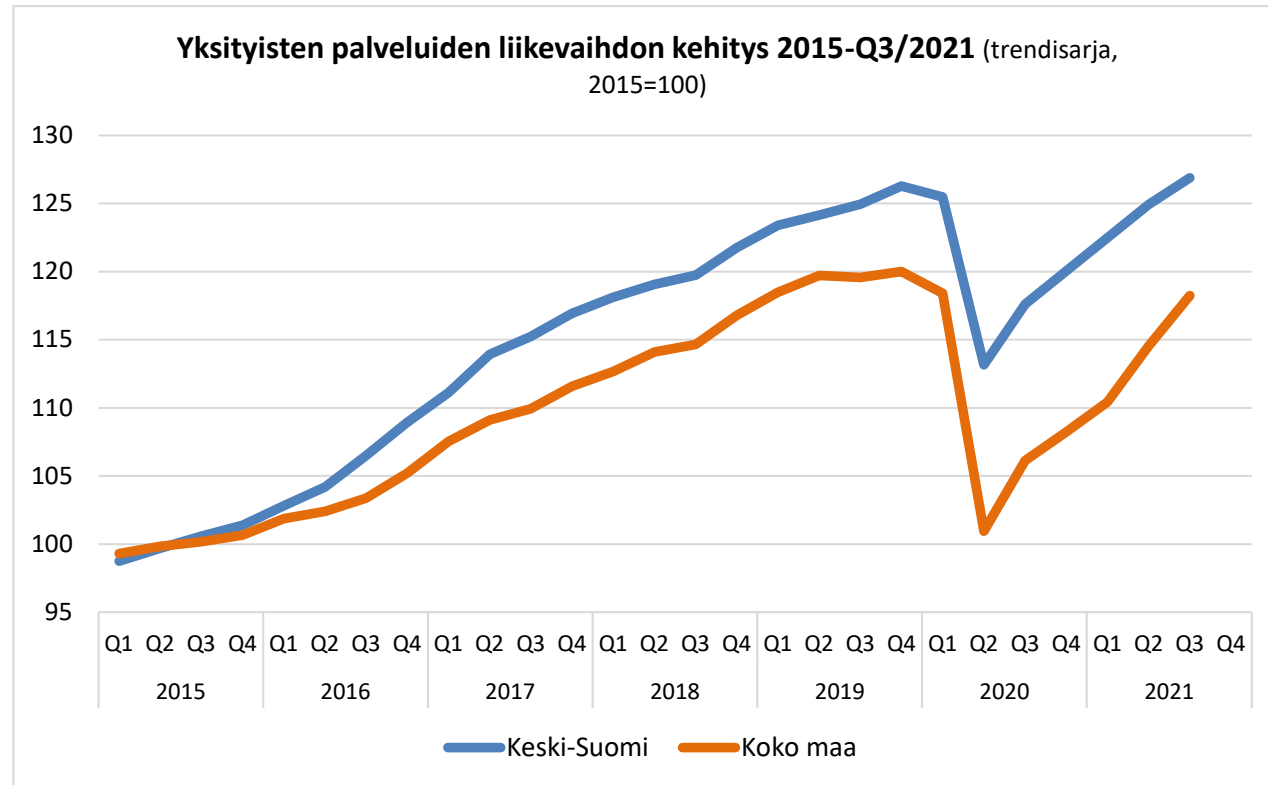
Keski-Suomen Aikajana I/2022: Yksityisten palvelualojen liikevaihto

Palvelualojen liikevaihto on toipunut koronaromahduksesta, ja ylittää Keski-Suomessa jo koronaa edeltäneenkin tason. Koko maassa palvelualojen pudotus oli Keski-Suomea rajumpi.

Palvelusektorin sisällä erot ovat merkittäviä. Erityisesti kriisi on näkynyt majoitus- ja ravitsemustoiminnassa, kun taas esimerkiksi osaamisintensiivisissä liike-elämän palveluissa (KIBS) koronan vaikutukset ovat olleet pieniä. Keski-Suomessa vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä matkailu oli vilkasta erityisesti kotimaan matkailijoiden ansiosta. Ero kahden vuoden takaiseen kutistui, liikevaihdon jäädessä kuitenkin 10 % alhaisemmaksi. Loppuvuosi 2021 toi jälleen epävarmuutta majoitus- ja ravitsemisalalle.

Muutos vuoden 2020 ja 2019 vastaavaan neljännekseen

Vertailu-ajankohta	Keski-Suomi	Koko maa
2020/Q3	6,9 %	10,9 %
2019/Q3	2,9 %	-0,5 %

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Yksityisiin palveluihin sisältyy Kuljetus ja varastointi; Majoitus- ja ravitsemistoiminta; Informaatio ja viestintä; Kiinteistöala; Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta; Hallinto- ja tukipalvelutoiminta; Taiteet, viihde ja virkistys; sekä Muu palvelutoiminta.

Päätoimialojen henkilöstömäärän kehitys 2015-2021/Q3

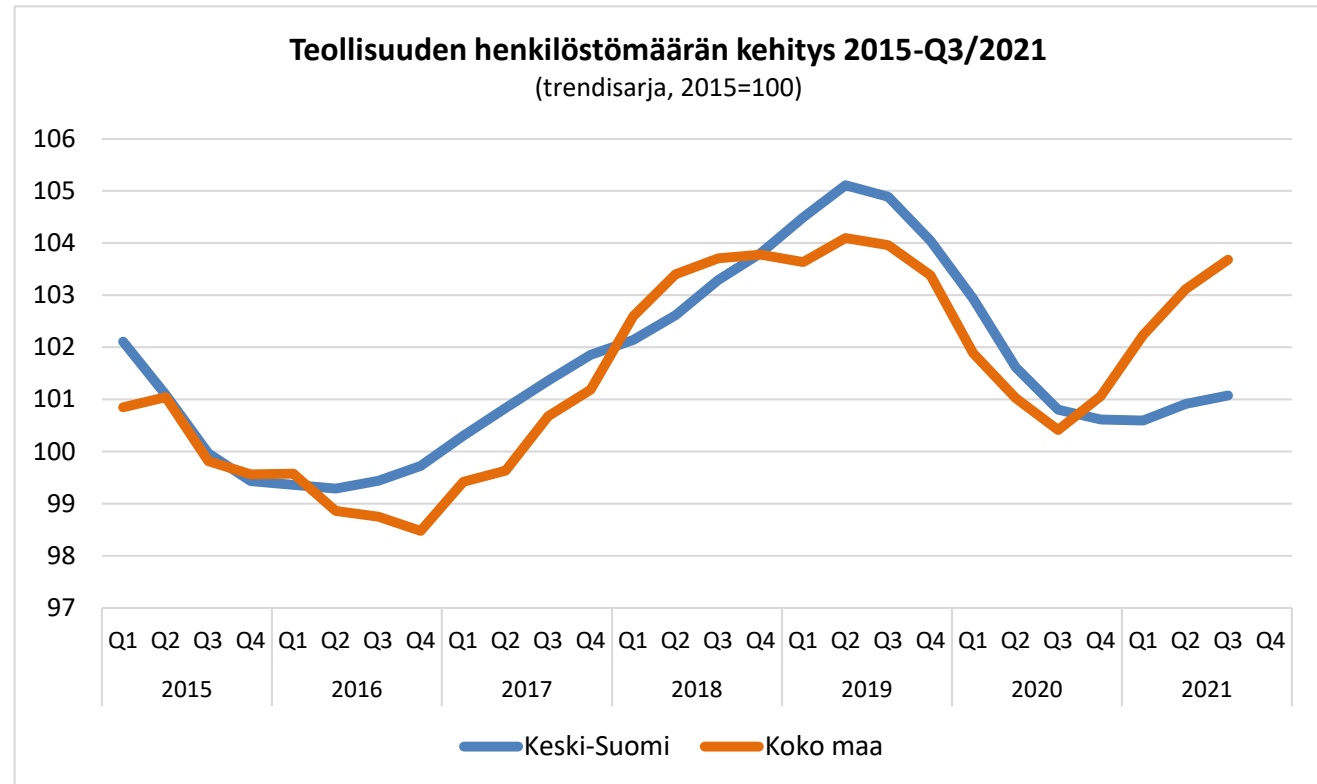
Kuvioissa esiintyvä trendisarja kuvaa kehityksen suuntaa pidemmällä aikavälillä. Trendisarja on puhdistettu kausivaihtelusta ja satunnaisesta vaihtelusta. Trendin loppupään tulkinnassa on hyvä noudattaa harkintaa, sillä esim. koronakriisin kaltaisten äkillisten suhdannekäänteiden aiheuttamien muutosten tulkinta voi muuttua kuukausien kuluessa.

Keski-Suomen Aikajana I/2022: Teollisuuden henkilöstömäärä

Kuten liikevaihdolla myös henkilöstömäärällä mitaten Keski-Suomen teollisuuden kehitys jää jälkeen koko maasta. Henkilöstömäärän kasvu tammi-syyskuussa 2021 oli hyvin maltillista.

Muutos vuoden 2020 ja 2019 vastaavaan neljännekseen

Vertailu- ajankohta	Keski-Suomi	Koko maa
2020/Q3	0,3 %	5,6 %
2019/Q3	-5,0 %	-0,2 %

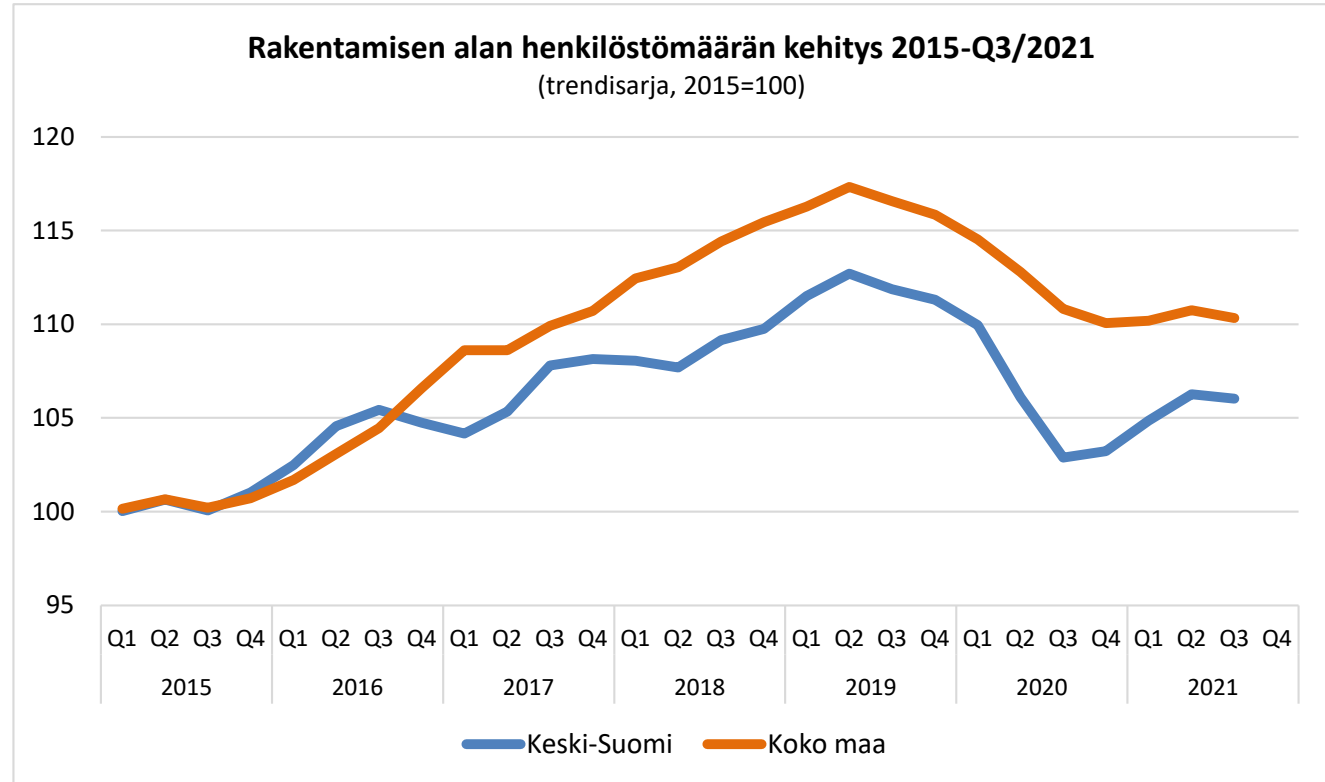
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana I/2022: Rakentamisen alan henkilöstömäärä

Rakentamisen henkilöstömäärä väheni koronavuonna 2020, mutta kuopasta on nousu. Sen sijaan kahden vuoden takaisesta henkilöstömäärästä ollaan Keski-Suomessa ja koko maassa jäljessä 5 %.

Muutos vuoden 2020 ja 2019 vastaavaan neljännekseen

Vertailu- ajankohta	Keski-Suomi	Koko maa
2020/Q3	4,0 %	1,6 %
2019/Q3	-5,3 %	-5,3 %

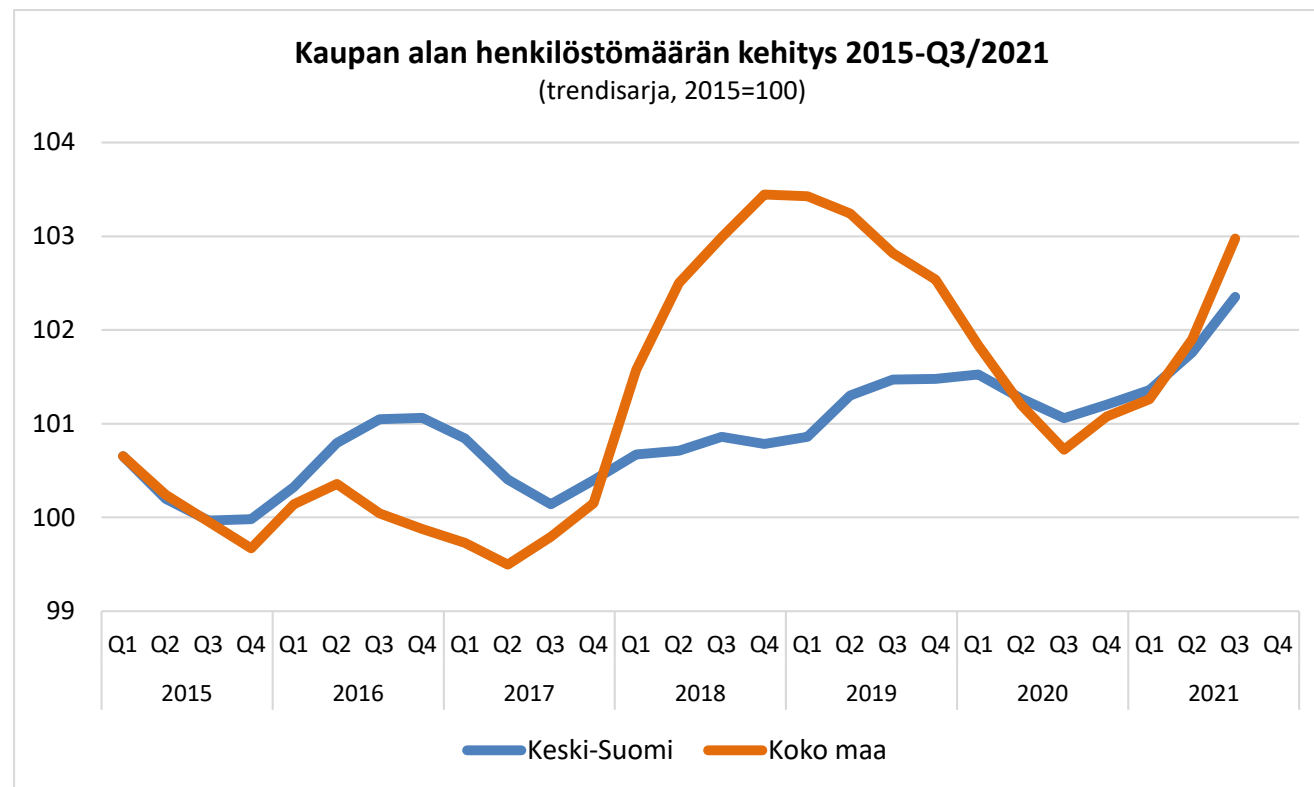
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana I/2022: Tukku- ja vähittäiskaupan henkilöstömäärä

Tarkastelluista päätoimialoista vain kaupan alalla yritysten henkilöstömäärä ylitti vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä kahden vuoden takaisen tason.

Muutos vuoden 2020 ja 2019 vastaavaan neljännekseen

Vertailu-ajankohta	Keski-Suomi	Koko maa
2020/Q3	5,1 %	5,0 %
2019/Q3	1,7 %	1,0 %

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

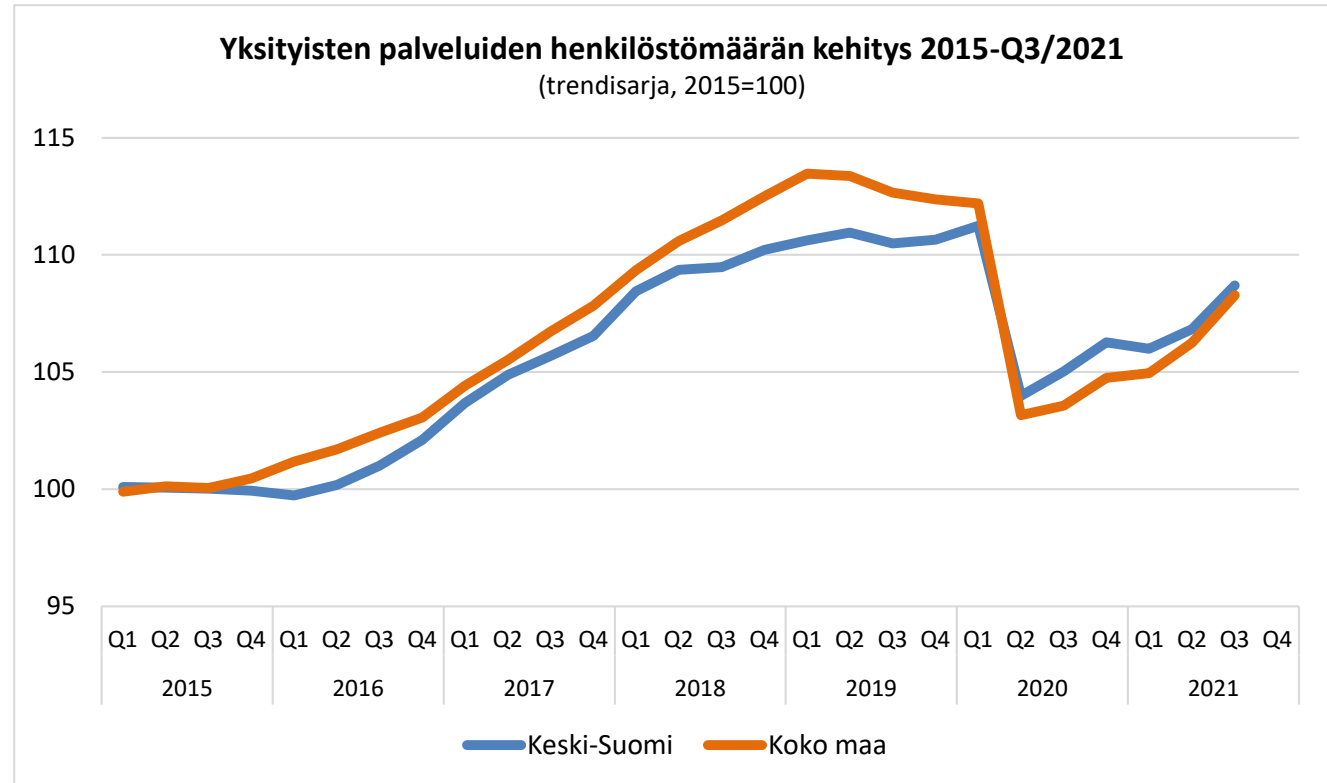
Keski-Suomen Aikajana I/2022: Yksityisten palvelualojen henkilöstömäärä

Yksityisissä palveluissa osalla toimialoista koronaromahdus sai aikaan lomautusten aallon. Henkilöstömäärä on toipunut, ollen enää noin 1 % jäljessä kahden vuoden takaisesta. Palautuminen kuitenkin vaihtelee palvelualasta riippuen. Esimerkiksi matkailussa henkilöstömäärä alittaa kahden vuoden takaisen 11 %:lla.

Pandemian aiheuttama epävarmuus on johtanut myös alanvaihtoihin, mikä heijastuu mm. osaajapulana.

Muutos vuoden 2020 ja 2019 vastaavaan neljännekseen

Vertailu- ajankohta	Keski-Suomi	Koko maa
2020/Q3	6,5 %	6,4 %
2019/Q3	-1,1 %	-2,8 %

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

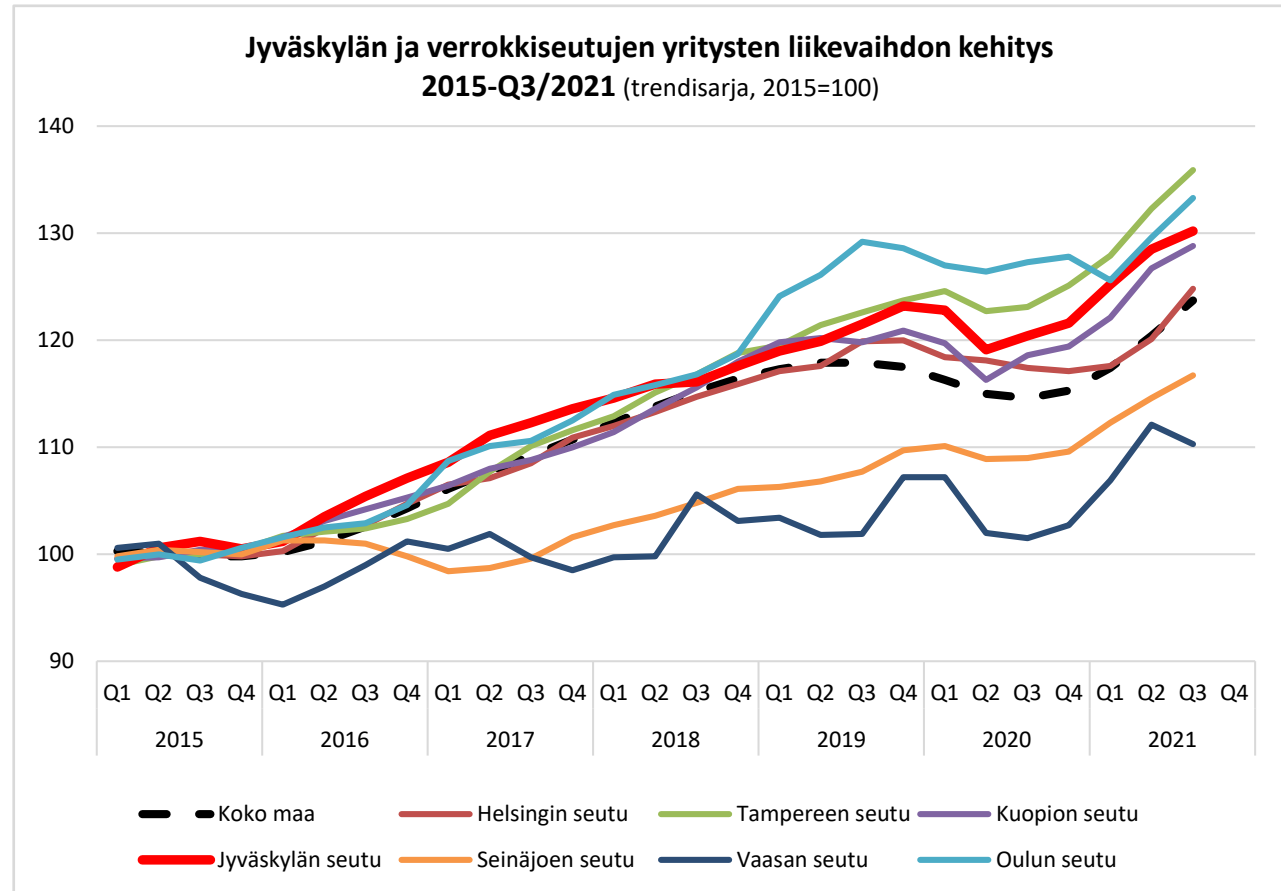
Yksityisiin palveluihin sisältyy Kuljetus ja varastointi; Majoitus- ja ravitsemistoiminta; Informaatio ja viestintä; Kiinteistöala; Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta; Hallinto- ja tukipalvelutoiminta; Taiteet, viihde ja virkistys; sekä Muu palvelutoiminta.

Yritysten liikevaihdon kehitys seuduilla 2015-2021/Q3

Kuvioissa esiintyvä trendisarja kuvaa kehityksen suuntaa pidemmällä aikavälillä. Trendisarja on puhdistettu kausivaihtelusta ja satunnaisesta vaihtelusta. Trendin loppupään tulkinnassa on hyvä noudattaa harkintaa, sillä esim. koronakriisin kaltaisten äkillisten suhdannekäänteiden aiheuttamien muutosten tulkinta voi muuttua kuukausien kuluessa.

Keski-Suomen Aikajana I/2022: Yritysten liikevaihto Jyväskylän seudulla

Muutos vuoden 2020 ja 2019 vastaavaan neljännekseen		
	2020/Q3	2019/Q3
Koko maa	12,0 %	6,4 %
Jyväskylän sk	8,6 %	7,1 %
Helsingin sk	11,0 %	4,0 %
Tampereen sk	11,5 %	11,1 %
Kuopion sk	8,8 %	8,3 %
Seinäjoen sk	7,2 %	8,7 %
Vaasan sk	8,6 %	6,1 %
Oulun sk	5,6 %	2,4 %

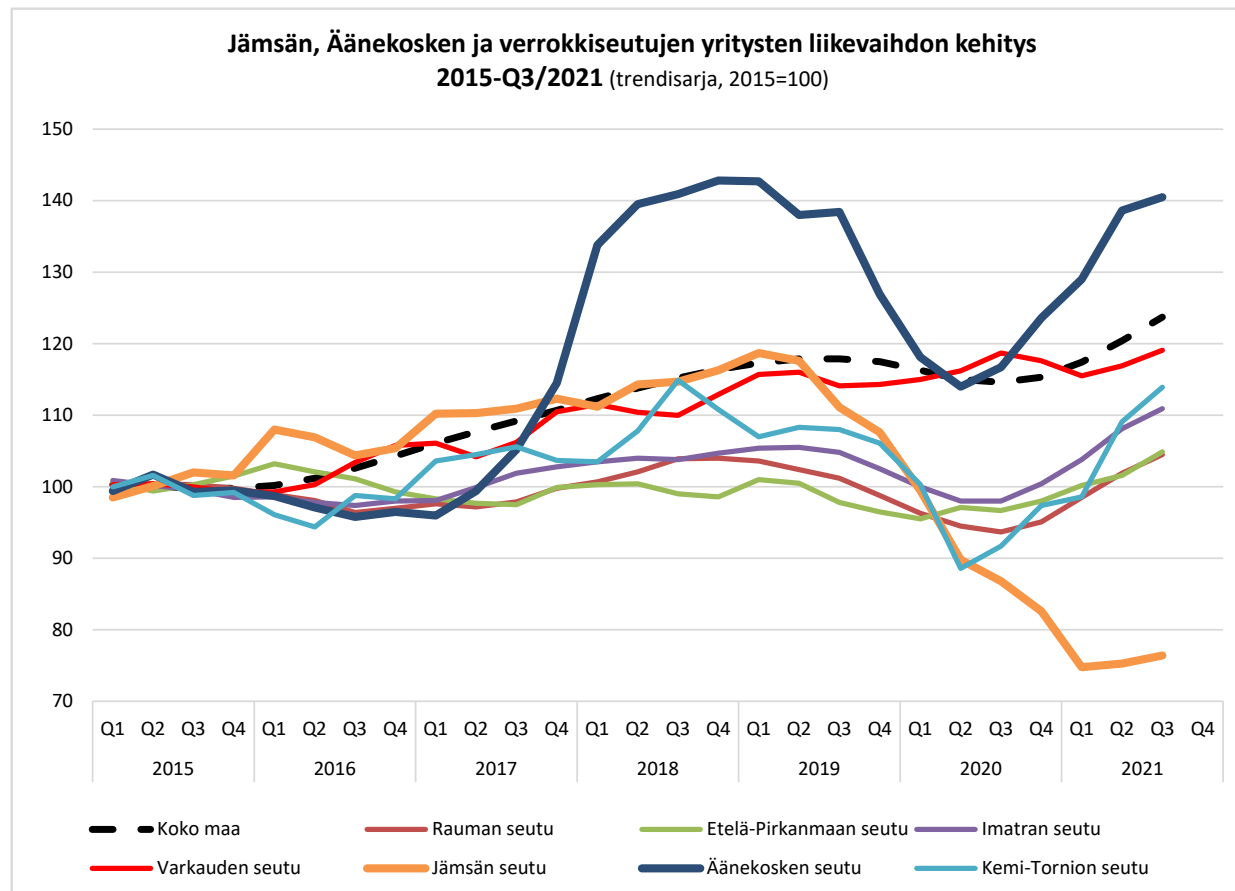

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu ja TEM, ToimialaOnline

Keski-Suomen Aikajana I/2022: Yritysten liikevaihto Jämsän ja Äänekosken seuduilla

Muutos vuoden 2020 ja 2019 vastaavaan neljännekseen

	2020/Q3	2019/Q3
Koko maa	12,0 %	6,4 %
Jämsän sk	-12,8 %	-31,2 %
Äänekosken sk	20,9 %	1,6 %
Rauman sk	13,8 %	3,8 %
Etelä-Pirkanmaan sk	10,8 %	9,8 %
Imatran sk	17,5 %	6,7 %
Varkauden sk	-1,4 %	5,6 %
Kemi-Tornion sk	23,1 %	5,2 %

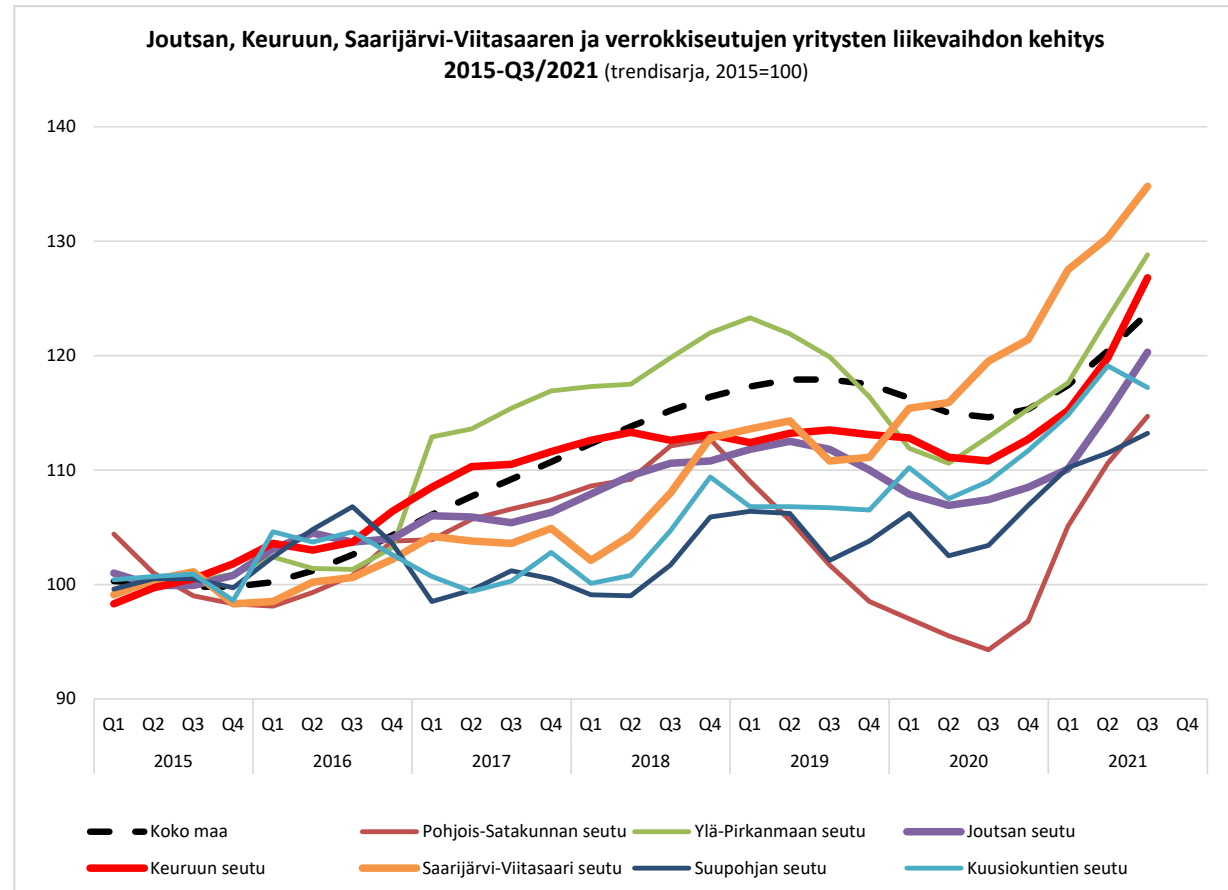

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu ja TEM, ToimialaOnline

Keski-Suomen Aikajana I/2022: Yritysten liikevaihto Joutsan, Keuruun ja Saarijärvi-Viitasaaren seudulla

Muutos vuoden 2020 ja 2019 vastaavaan neljännekseen

	2020/Q3	2019/Q3
Koko maa	12,0 %	6,4 %
Joutsan sk	14,8 %	9,3 %
Keuruun sk	17,0 %	14,2 %
Saarijärvi-Viitasaari sk	13,1 %	23,1 %
Pohjois-Satakunnan sk	22,2 %	11,8 %
Ylä-Pirkanmaan sk	14,5 %	8,9 %
Suupohjan sk	11,1 %	13,4 %
Kuusiokuntien sk	7,7 %	9,9 %

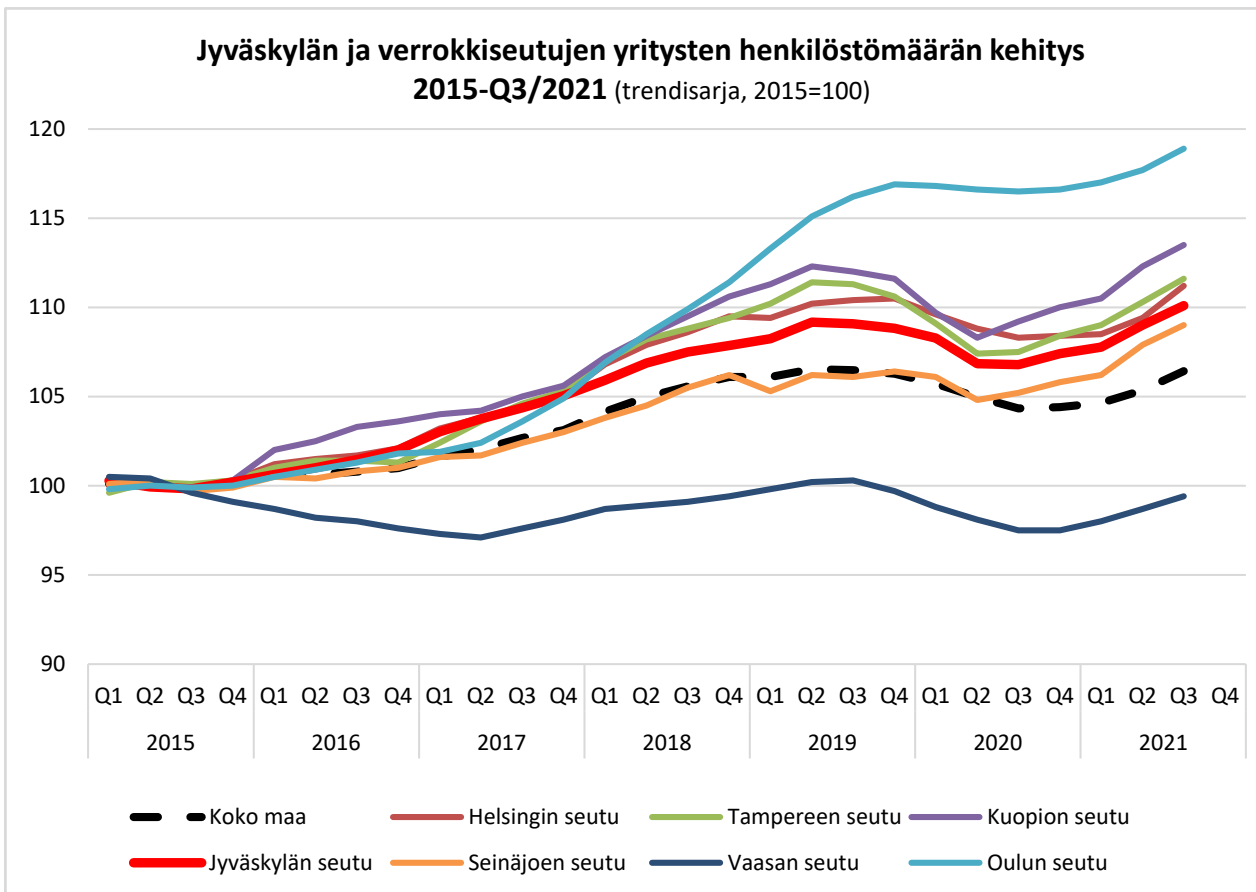
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu ja TEM, ToimialaOnline

Yritysten henkilöstömäärän kehitys seuduilla 2015-2021/Q3

Kuvioissa esiintyvä trendisarja kuvaa kehityksen suuntaa pidemmällä aikavälillä. Trendisarja on puhdistettu kausivaihtelusta ja satunnaisesta vaihtelusta. Trendin loppupään tulkinnassa on hyvä noudattaa harkintaa, sillä esim. koronakriisin kaltaisten äkillisten suhdannekäänteiden aiheuttamien muutosten tulkinta voi muuttua kuukausien kuluessa.

Keski-Suomen Aikajana I/2022: Yritysten henkilöstömäärä Jyväskylän seudulla

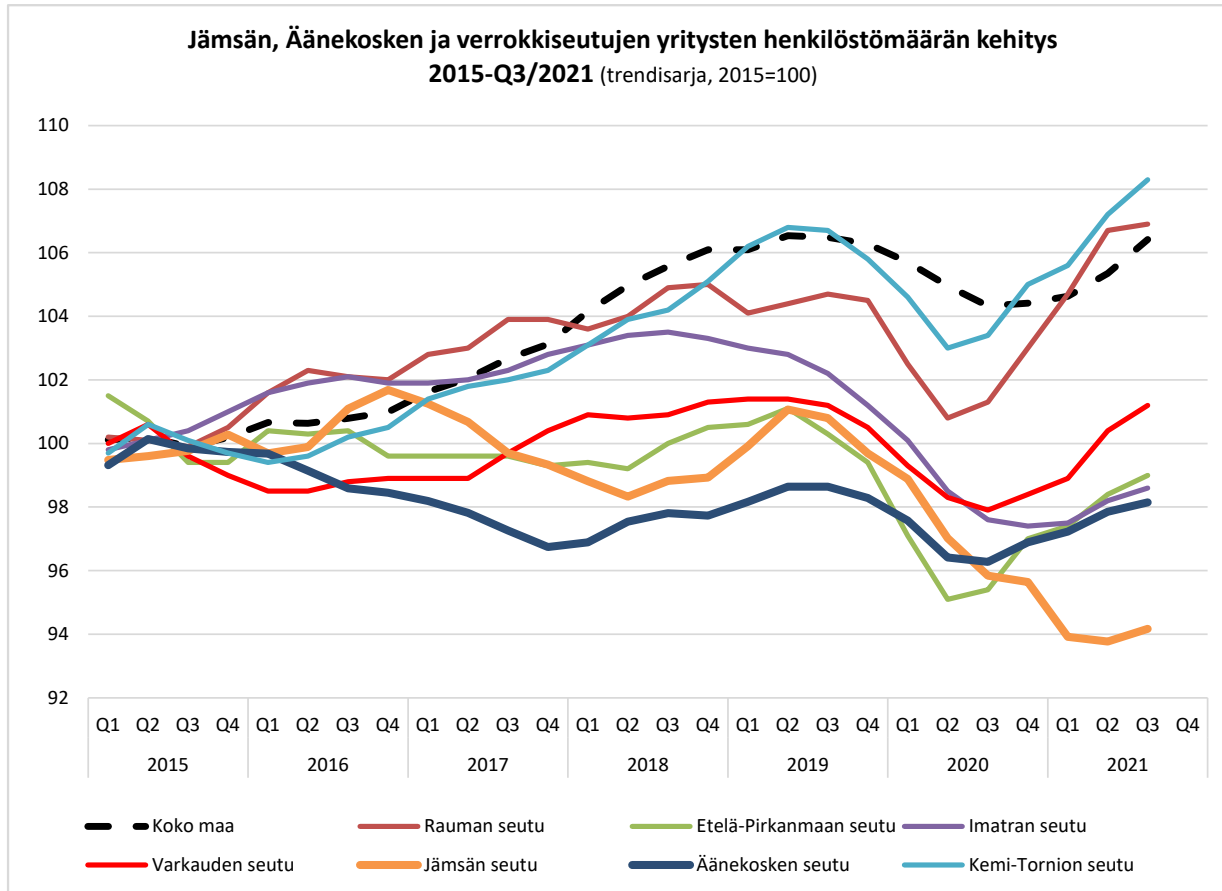
Muutos vuoden 2020 ja 2019 vastaavaan neljännekseen		
	2020/Q3	2019/Q3
Koko maa	5,6 %	0,4 %
Jyväskylän sk	5,8 %	1,3 %
Helsingin sk	6,9 %	1,4 %
Tampereen sk	6,6 %	0,5 %
Kuopion sk	6,1 %	1,8 %
Seinäjoen sk	5,7 %	3,0 %
Vaasan sk	6,3 %	-0,5 %
Oulun sk	5,2 %	2,8 %

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu ja TEM, ToimialaOnline

Keski-Suomen Aikajana I/2022: Yritysten henkilöstömäärä Jämsän ja Äänekosken seuduilla

Muutos vuoden 2020 ja 2019 vastaavaan neljännekseen		
	2020/Q3	2019/Q3
Koko maa	5,6 %	0,4 %
Jämsän sk	-2,0 %	-7,2 %
Äänekosken sk	3,6 %	-0,5 %
Rauman sk	6,3 %	2,2 %
Etelä-Pirkanmaan sk	4,6 %	-0,9 %
Imatran sk	5,3 %	-2,8 %
Varkauden sk	5,5 %	0,2 %
Kemi-Tornion sk	5,3 %	1,4 %

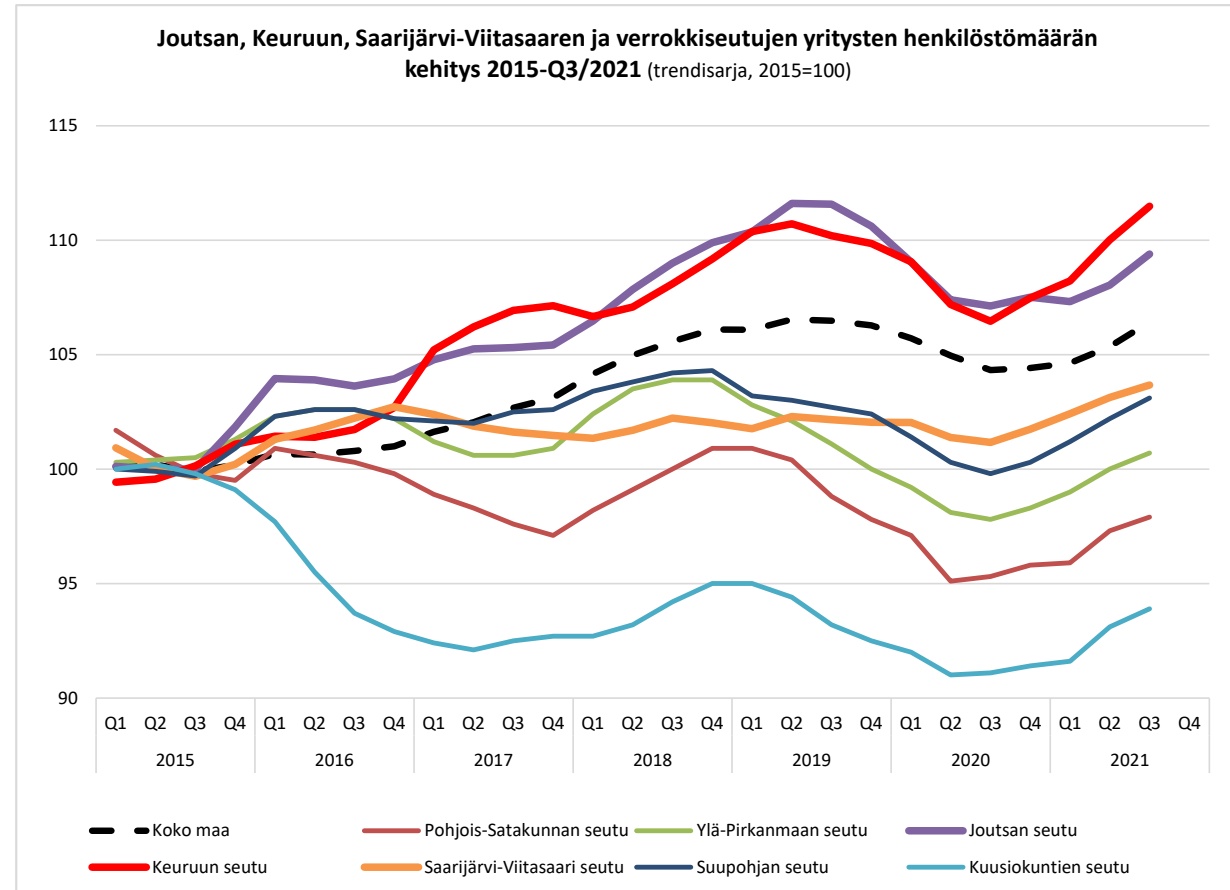

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu ja TEM, ToimialaOnline

Keski-Suomen Aikajana I/2022: Yritysten henkilöstömäärä Joutsan, Keuruun ja Saarijärvi-Viitasaaren seudulla

Muutos vuoden 2020 ja 2019 vastaavaan neljännekseen

	2020/Q3	2019/Q3
Koko maa	5,6 %	0,4 %
Joutsan sk	4,2 %	-1,1 %
Keuruun sk	5,5 %	1,8 %
Saarijärvi-Viitasaari sk	4,7 %	1,4 %
Pohjois-Satakunnan sk	3,4 %	0,4 %
Ylä-Pirkanmaan sk	4,9 %	0,5 %
Suupohjan sk	5,3 %	1,0 %
Kuusiokuntien sk	6,6 %	2,4 %

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu ja TEM, ToimialaOnline

Lisätietoja Keski-Suomen Aikajanasta:

Kirsi Mukkala, Keski-Suomen liitto
kirsi.mukkala@keskisuomi.fi